

MEMORANDUM GAIA

VERKIEZINGEN 2012

VOOR EEN DIERVRIENDELIJKE GEMEENTE EN STAD

Inleiding

Verschillende steden en gemeenten, b.v. Antwerpen, Gent, Herk-de-Stad, Sint-Truiden, voeren een lokaal dierenwelzijnsbeleid, waarvoor een schepen bevoegd is die dierenwelzijn uitdrukkelijk in zijn of haar titel draagt. De provincies Vlaams-Brabant en Limburg hebben een gedeputeerde voor dierenwelzijn, en hebben reeds diverse initiatieven genomen, die navolging verdienen.

Onder andere de overpopulatie zwerfkatten en duiven, en circussen met wilde dieren die neerstrijken in gemeenten en steden, vergen een lokaal én provinciaal beleid dat diervriendelijke oplossingen biedt voor problemen dienaangaande, waar plaatselijke besturen mee geconfronteerd worden en die steeds vaker door inwoners worden aangekaart of aangeklaagd.

Dergelijke problemen negeren of onder de mat vegen, versterkt frustraties. Dierenwelzijn wordt steeds belangrijker geacht in onze samenleving. En terecht. De problemen op dat terrein doen zich bij wijze van spreken voor de mensen hun deur voor. En de mensen verwachten dat hun gemeente- of stadsbestuur die problemen niet laat aanmodderen, maar aanpakt en oplost. En in dit specifieke verband dient dat op een diervriendelijke manier te gebeuren.

Het lokale bestuur staat het dichtst bij de mensen. Een lokaal dierenwelzijnsbeleid kan dan ook tegemoet komen aan de bezorgdheden van de inwoners van een stad of gemeente, die geconfronteerd wordt met klachten en problemen met dieren. Een gemeente of stad kan op dat vlak ook een voorbeeld zijn, zoals dat ook al bewezen is.

“Wie doet wat voor de dieren?” Met de gemeenteraadsverkiezingen in aantocht vragen mensen ons om stemadvies: zij willen weten welke kandidaat, partij, lijst zich engageert voor het dierenwelzijn.

Dit memorandum bundelt de voorstellen en verwachtingen van GAIA met betrekking tot een diervriendelijk beleid op plaatselijk niveau onder het motto: goed voor de dieren, goed voor de mensen. Indien gewenst zijn wij uiteraard bereid meer toelichting te geven.

Michel Vandenbosch,
Voorzitter GAIA

BELEID VOEREN VOOR EEN DIERVRIENDELIJKE STAD EN GEMEENTE

Op een rijtje gezet

- 1. Schepen voor dierenwelzijn**
- 2. Dierenpolitie**
- 3. (Zwerf)katten**
- 4. Duiven**
- 5. Hondenbeleid**
- 6. Circussen**
- 7. Wilde dieren**
- 8. Markten**
- 9. Rituele slachtingen**
- 10. Veehouderijen en pelsdierhouderijen**
- 11. Vegetarische maaltijden**
- 12. Huisdieren toegelaten**
- 13. Dieren op kermissen**
- 14. Vuurwerk**

Bespreking

1. SCHEPEN/GEDEPUTEERDE VOOR DIERENWELZIJN

De aanzet is er : België telt een zestigtal schepenen voor dierenwelzijn, de meeste in Vlaanderen. En twee gedeputeerden voor dierenwelzijn, in Vlaams-Brabant en Limburg. GAIA vindt het belangrijk dat **elke gemeente of stad een eigen schepen voor Dierenwelzijn en elke provincie een gedeputeerde voor dierenwelzijn** krijgt. Zo krijgen de belangen voor dieren in de gemeente en provincie automatisch meer aandacht. Door de bevoegdheid ‘dierenwelzijn’ bij naam te noemen, toont men dat men belang hecht aan de dierenwelzijnsproblematiek en kan een beleidsplan, die naam waardig, op dat gebied uitgewerkt en gevoerd worden. In Antwerpen en Herk-de-Stad is op initiatief van de schepen voor Dierenwelzijn een dierenwelzijnsadviesraad opgericht. Dat geldt ook voor de provincie Limburg. Want ook op gemeentelijk en provinciaal niveau kan er heel wat gebeuren voor meer en beter dierenwelzijn.

2. DIERENPOLITIE

GAIA vraagt dat elke gemeente en stad (dat kan ook per politiezone!) **een politieel dierenwelzijn of minstens een coördinerende politieagent aanstelt die zich specialiseert in dierenwelzijn**. Dit moet uiteraard een gemotiveerd persoon zijn die bereid is samen te werken met dierenbeschermings- en dierenrechtenorganisaties. De ‘dierenflik’ is tevens het aanspreekpunt voor de inwoners over problemen en klachten over dierenwelzijn in de stad of gemeente. Hij of zij verdiept zich in de dierenwelzijns wetten, kijkt toe op de naleving van die wetten en treedt op (waar mogelijk preventief maar ook repressief). Al te vaak moeten wij vaststellen dat politie niet (voldoende) op de hoogte is van de bestaande wetgeving omtrent dierenwelzijn. Met alle gevolgen vandien. Onderschat vooral niet de positieve impact die ‘dierenflikken’ hebben bij de plaatselijke bevolking, zoals Sint-Truiden heeft ervaren.

3. (ZWERF)KATTEN

Meer dan 200 gemeenten en steden in België voeren een zwervkattensterilisatiebeleid, de meeste in Vlaanderen. Het zwervkattenprobleem wordt veroorzaakt door **katteneigenaars die hun huisdier niet laten steriliseren** en de natuur z'n gang laten gaan. Bij katten is 1+1 gelijk aan 6 en dit tweemaal per jaar. Heel wat mensen dumpen systematisch nesten jonge katten in asielen of laten de kittens gewoon aan hun lot over, waardoor het zwervkattenprobleem gecreëerd en in stand gehouden wordt. Dit leidt tot een **dagelijks drama voor de asielen die gemiddeld één op twee gezonde katten moeten laten inslapen**.

Uit de nationale statistieken van 2009 en 2010 blijkt dat respectievelijk 36.796 en 33.138 katten in een asiel werden binnengebracht. In 2009 werden 13.313 katten gedood, in 2010 waren dat er 10.536. Dit is een daling van 36,2% naar 31,8%.

Alleen een uitgewerkt zwervkattenbeheersingsproject én de bevolking ertoe aanzetten hun eigen kat te laten steriliseren, kan het probleem helpen oplossen.

Heel wat gemeentebesturen blijven helaas blind voor deze problematiek en opperen dat het zwervkattenprobleem wel vanzelf zal verdwijnen als de buurtbewoners ophouden met voederen. FOUT! **De oplossing schuilt niet in een voederverbod.** Alleen het systematisch steriliseren van zowel huiskatten als zwervkatten kan een uitkomst bieden. Zolang de bevolking onvoldoende gesensibiliseerd wordt voor deze problematiek, zal men 'overtollige' kittens blijven dumpen en zal er wellicht nooit een einde komen aan het probleem.

Gelukkig voeren steeds meer steden en gemeenten een diervriendelijk beleid ten aanzien van zwervkatten. Wij denken bijvoorbeeld aan Antwerpen, Bergen, Blankenberge, Deinze, Gent, Hasselt, Knokke-Heist, Kortrijk, Lokeren, Lommel, Mechelen, Merelbeke, St-Truiden, Scherpenheuvel-Zichem, Temse, enz. Op onze website www.gaia.be kunt u de volledige lijst raadplegen. Wij kunnen dit alleen maar toejuichen en hopen dat de overige steden en gemeenten deze voorbeelden zullen volgen.

⇒ **Wat kunnen gemeente- en stadsbesturen doen ?**

- GAIA vraagt steden en gemeenten om hun inwoners te **sensibiliseren** en katten-eigenaars aan te sporen hun huisdier(en) onvruchtbaar te maken, zoniet blijft het dweilen met de kraan open. Het welslagen van een sensibiliseringscampagne berust op **herhaling**. Het is belangrijk om op regelmatige basis én via verschillende kanalen (informatieve folders, affiches, de officiële website, het gemeentelijke infoblad, ...) de bevolking te informeren en te sensibiliseren, pas dan zal de campagne vruchten afwerpen.

- Bij het opstarten van een sterilisatiecampagne vraagt het bestuur aan de **lokale dierenartsen** of zij bereid zijn om mee te werken. Dierenartsen mogen in het kader van een zwervkattenbeheersingsproject ten dienste van de stad of gemeente sterilisaties en castraties uitvoeren tegen een gereduceerd tarief.

- Voor het vangen en terugplaatsen van de zwervkatten kan men een beroep doen op het **gemeentepersoneel** (groendienst), op **vrijwilligers** (indien betrouwbaar en met voldoende kennis terzake) of op **gespecialiseerde verenigingen** (Apma, Vetas, Chats Libres, Het Felix Project, CAD, ...). Wij zijn voorstander van deze laatste optie. Indien de gemeente een overeenkomst sluit met een vereniging die zich dagelijks bezighoudt met zwervkatten en bijgevolg over de vereiste kennis en het nodige materiaal (zoals

vangbakken e.d.) beschikt, dan is men in ieder geval zeker van een **professionele aanpak**.

- Alle omwonenden dienen tijdig op de hoogte te worden gebracht van een vangactie in hun buurt zodat ze hun eigen kat(ten) binnen kunnen houden. De zwervkatten worden gevangen met behulp van speciale kooien waarin voedsel wordt gelegd bij wijze van lokmiddel. De gezonde dieren worden onvruchtbaar gemaakt, minstens 24 uur (castratie) tot 72 uur (sterilisatie) in observatie gehouden en terug uitgezet op de plaats waar ze werden gevangen. De zwervkatten krijgen een knip in hun oor zodat voor iedereen duidelijk is dat ze gesteriliseerd / gecastreerd zijn. Ongeneeslijk zieke dieren worden geëuthanaseerd teneinde hen niet onnodig te laten lijden en om eventuele besmetting van soortgenoten te voorkomen (cfr. FIV). Vrijwilligers met een speciale voederpas zorgen ervoor dat de teruggeplaatste dieren niet omkomen van honger of dorst.
- **Gecontroleerd voederen** zorgt ervoor dat de dieren gezonder zijn (en dus minder vatbaar voor allerlei ziektes) en dat ze de buurtbewoners niet langer tot last zijn. Hongerige zwervkatten die huiskatten aanvallen, huizen binnendringen of vuilniszakken openkrabben op zoek naar etensresten behoren weldra tot het verleden.
- De stad Antwerpen b.v. voert niet alleen een zwervkattensterilisatiebeleid, met inbegrip van voeder- en schuilhokjes voor terug uitgezette, gesteriliseerde of gecastreerde katten, maar voert ook een subsidiebeleid voor het onvruchtbaar maken van huiskatten. Inwoners van de stad die hun huiskatten (met als plafond 2 per gezin) laten steriliseren of castreren krijgen 30 euro subsidie voor een katin en 10 euro voor een kater, uiteraard indien ze een bewijs van de dierenarts kunnen voorleggen. Op 2 jaar tijd zijn op die manier bijna 5000 huiskatten onvruchtbaar gemaakt.

4. OVERPOPULATIE DUIVEN

⇒ **Huidige aanpak schiet tekort : verspilling van levens zonder enig resultaat**

GAIA is zich zeer goed bewust van de nefaste gevolgen van een te grote populatie stadskuiven, zowel voor de dieren zelf (stress, ziekten, parasieten) als voor het stedelijk milieu (bevuilen en beschadigen van gebouwen door uitwerpselen). Daarom trachten wij steden en gemeenten een duurzame én diervriendelijke oplossing aan te reiken, nl. het plaatsen van één of meerdere duiventillen. Het betreft een eenmalige

investering die na verloop van tijd vruchten zal afwerpen en het duivenbestand daadwerkelijk zal doen dalen.

Het wegvangen van duiven in een poging om de populatie onder controle te houden is een weinig efficiënte, doch vaak toegepaste methode. Wanneer de populatiedichtheid hoog is, heerst er een hoge concurrentiedruk (cfr. beschikbaar voedsel). Jonge duifjes hebben het vaak moeilijk om zich te vestigen en hun overlevingskansen zijn relatief klein, aangezien oudere en dominante dieren met het meeste voedsel gaan lopen. Het doden van duiven staat gelijk aan het creëren van een **open plaats** die snel wordt ingenomen door nieuwe dieren. **De overlevingskansen van de jongen stijgen aanzienlijk door de verminderde voedselconcurrentie.** De duivenpopulatie herstelt zich dan ook bijzonder snel (na ongeveer vier maanden). Door een **versnelde reproductie** van de overgebleven vogels kan de populatie stadsduiven zelfs groter worden dan vóór het wegvangen het geval was.

⇒ **Wat kunnen gemeente- en stadsbesturen doen ?**

1/ Oorzaakbestrijding : regulatie van het voedselaanbod

De aanwezigheid van een grote duivenpopulatie hangt nauw samen met de hoeveelheid beschikbaar voedsel in de stad / gemeente. Het voedselaanbod in steden bestaat hoofdzakelijk uit **zwerfvuil en etensresten** die op straat worden gegooid. Ook het **ongecontroleerd voederen** door onwetende dierenliefhebbers ligt aan de basis van het probleem. Op die manier ontstaat **overpopulatie**, hetgeen tot stress en ziekten leidt bij de duiven en **overlast** met zich meebrengt voor de buurtbewoners in de vorm van duivenpoep op gebouwen, geparkeerde auto's, enz. **Het is aan de gemeentebesturen om hun inwoners te vragen, in het belang van de dieren, de duiven niet langer ongecontroleerd te voederen.** Dierenvrienden kunnen zich als vrijwilliger opgeven en de duiven voederen en verzorgen in de tillen. Het is belangrijk dat mensen beseffen dat het voederen van duiven het welzijn van deze dieren niet ten goede komt. **Sensibiliseren is de boodschap !**

Duiven slagen er goed in om de eigen populatie te controleren overeenkomstig het voedsel dat ze ter beschikking hebben. Een volwassen koppel plant zich jaarlijks gemiddeld 4 tot 6 keer voort. In ideale omstandigheden kan dit aantal oplopen, telkens met 1 à 2 jongen tot gevolg. Indien de voedselvoorraad sterk terugloopt en er slechts voldoende voedsel overblijft om de bestaande populatie te voeden, zullen volwassen koppels slechts 1 à 2 keer per jaar paren, of zelfs helemaal niet. Duiven zullen dus geen jongen voortbrengen als er onvoldoende voedsel is om ze te laten overleven.

De stadsduif is in het centrum van de stad grotendeels afhankelijk van het voedsel dat door de mensen op straat wordt gegooid. Door het **aan banden leggen van zwerfvuil** op straat en het creëren van **vaste foerageerplaatsen** waar de duiven gevoederd

worden, kunnen de steden het voedselaanbod reguleren, hetgeen zal bijdragen tot de aanwezigheid van een **kleinere en bovendien gezondere duivenpopulatie op een door de stad gewenste plek.**

2/ Geboortebeperving door eimanipulatie

Op strategische plaatsen in de stad, daar waar de overlast groot is, worden duiventillen geplaatst. In een til worden de stadsduiven van **eten, drinken, slaap- en nestgelegenheid** voorzien, waardoor de til het centrum van hun habitat wordt. De eieren kunnen op die manier systematisch vervangen worden door kunsteieren.

Eimanipulatie (het geheel of gedeeltelijk vervangen van het broedsel door bvb. kalk- of gipseieren) is een efficiënte en diervriendelijke methode om de populatiegrootte te reguleren. De dieren zullen een groot deel van de dag in de til doorbrengen en doen er bijgevolg ook hun behoefte. **Overlast van stadsduiven in de vorm van duivenpoep en nesten in dakgoten wordt hierdoor aanzienlijk verminderd.**

⇒ **Feiten en fabels**

Wetenschappelijk onderzoek in Duitsland en Nederland heeft uitgewezen dat duiven nagenoeg geen risico vormen voor de volksgezondheid. Zo worden bijvoorbeeld paratyfus, tuberculose en papegaaizenziekte niet overgebracht door duiven en een vorm van vogeltuberculose die bij duiven voorkomt, is voor de mens niet schadelijk ! Dankzij het duiventilsysteem is er bovendien meer controle mogelijk op de hygiëne en kunnen eventuele ziektes snel opgespoord worden.

⇒ **Succesvolle projecten in binnen- en buitenland**

Duiventilprojecten kennen heel wat succes in onze buurlanden **Duitsland, Frankrijk en Nederland**. Ook Kortrijk is voor het idee gewonnen. Eind april 2005 stelde schepen van Leefmilieu Philippe De Coene de eerste van de twee Kortrijkse duiventillen aan het publiek voor. Zo'n tachtig stadsduiven kunnen voortaan broeden in de designtil voor het Conservatorium. Eind augustus 2005 liet het stadsbestuur van Namen een duiventil plaatsen ter hoogte van de *Square Léopold*. Alain Detry, schepen van Leefmilieu, wil op die manier de populatie stadsduiven onder controle houden, zonder evenwel de vogels te elimineren. Het stadspersoneel staat in voor het onderhoud van de til en zorgt ervoor dat de eieren systematisch worden weggenomen en vervangen door kunsteieren.

Uiteraard vraagt een en ander onderhoud, opvolging en evaluatie op regelmatige basis.

Een of meerdere duiventillen (cruciaal: op strategische en relevante plaatsen, én aantrekkelijk geconcipieerd voor duiven) op zich, is niet voldoende. Slechts een

combinatie van goed doordachte, goed voorbereide en goed gecommuniceerde maatregelen leidt tot efficiënte resultaten.

Dit kan alleen werken indien gecombineerd met een verbod op het voeren in het wilde weg, en voortdurend herhaalde goede communicatie met en informatie aan de bevolking, om weerstand uit onbegrip te doen wegebben.

Vooraf moet men een goed actiestappenplan opstellen. Dat is cruciaal! Een efficiënt duivenbeleid staat of valt hiermee. Men moet goed weten dat het niet de bedoeling is om de hele gemeente of stad duifvrij te maken (dat is onmogelijk!), wel om de populatie beheersbaar te maken en onder controle te houden.

5. HONDENBELEID

De gemeente voert een hondenbeleid dat gedragen wordt door de inwoners en dat bijdraagt tot het welzijn van honden. Overlast door hondenpoep wordt bestreden met **voldoende uitlaatplaatsen en plaatsen waar honden los kunnen lopen**. Opruimen wordt gestimuleerd onder andere door middel van voorlichting, het plaatsen van automaten met hondenpoepzakjes en meer afvalbakken.

6. CIRCUSSEN

GAIA is zeker niet gekant tegen circussen als zodanig. Wij pleiten voor circussen die de bezoeker meeslepen in de magie van het circus zonder dat daar dieren aan te pas komen. Daaruit volgt dus dat wij zeer kritisch staan tegenover het gebruik van welke dieren dan ook in circussen.

GAIA is volkomen gekant tegen het gebruik van *wilde* dieren in circussen.

Waarom? Niet alleen omdat bepaalde gebruikte dressuurmethodes als mishandeling van de dieren kunnen worden beschouwd. We kanten ons tegen wilde dieren (uit hun biotoop weggerukt of gekweekt in gevangenschap) in circussen omdat de leefomstandigheden (huisvesting, transport) van deze dieren niet tegemoet komen aan hun welzijnsnoden in het algemeen en hun gedragsbehoeften in het bijzonder. Zo wordt hun bewegingsvrijheid in menageries sterk ingeperkt en lijden zij soms erg onder verveling en frustratie. Dit betekent voor de dieren een ernstige aantasting van hun lichamelijk en psychisch welzijn. Dat kan zich uiten in gestoord, abnormaal, afwijkend gedrag. De mate van welzijnsaantasting varieert van circus tot circus, afhankelijk van dier tot dier en van huisvesting en globale verzorging. Wilde dieren in circussen gevangen houden en misbruiken tot 'vermaak' van mensen is uit de tijd en ethisch niet te verantwoorden.

Wat gebeurt er trouwens met de dieren als ze ‘fin de carrière’ zijn? In veel gevallen worden de dieren 'opgeruimd' of verkocht. En zelfs als men voor hen een goede opvang wil zoeken, komen ze terecht in overvolle opvangcentra, waar het dweilen met de kraan open is.

Wij vinden dat het gebruik van wilde dieren in circussen het beeld bestendigt van de mens die wilde beesten overheerst en onderwerpt. Dat beeld valt niet te rijmen met het ecologisch geïnspireerde bewustzijn van respect voor het eigen goed van wilde dieren die zich het best kunnen ontplooien en thuishoren in hun eigen biotoop.

GAIA bekijkt het probleem van wilde dieren in circussen dus in een globaal dierenwelzijns perspectief. Dat perspectief leidt tot de conclusie dat wilde dieren in circussen niet kunnen. Ook bij het gebruik van gedomesticeerde dieren in circussen kunnen afhankelijk van soort tot soort en nummer tot nummer of transport-omstandigheden welzijnsproblemen vastgesteld worden.

Er is ook een veiligheidsaspect: onveilige, verroeste kooien, ontsnapte dieren.

Waar we vinden dat wilde dieren helemaal niet kunnen in circussen, zien we binnen welbepaalde grenzen minder - dat wil niet zeggen geen! - problemen met welbepaalde gedomesticeerde dieren in welbepaalde omstandigheden.

De circussen (meestal buitenlandse) die met wilde dieren werken houden zich negen kansen op tien niet aan de wetgeving of plaatselijke reglementering, die ze aan hun laars lappen. Ze houden zich niet aan de normen voor dieren, ze misleiden de plaatselijke besturen. Niet zelden worden inspecteurs van de FOD Dienst dierenwelzijn van de (tot nader order) federale minister, bevoegd voor dierenwelzijn, ernstig bedreigd met geweld, wanneer zij willen optreden.

Een gemeente die de circussenproblematiek ernstig neemt, laat enkel circussen met gedomesticeerde dieren (of geen dieren) toe. Dat kan een gemeente via het politiereglement. GAIA kan u de lijst bezorgen met gedomesticeerde dieren, die aanvaard kunnen worden. En van circussen met een kwalijke reputatie, die de gemeente best sowieso geen toestemming geeft om op haar grondgebied voorstellingen te geven met dieren.

Om doelbewuste misleiding te voorkomen, raden wij ten stelligste aan een (soort contractuele) schriftelijke overeenkomst te sluiten met circussen die een aanvraag voor een standplaats doen, en getekend door het circus in kwestie. Waarin staat: geen wilde dieren, voldoen aan alle vigerende normen met betrekking tot de gedomesticeerde dieren, die het circus zou meehebben, aantal dieren, op de hoogte van de wettelijke normen met betrekking tot de toegelaten dieren, en voldoen aan alle andere plaatselijke regels; en dat bij inbreuk op deze overeenkomst, zeker met

betrekking tot de dieren, de toestemming voor aanwezigheid en voorstellingen onmiddellijk ingetrokken wordt.

Wat kunnen gemeente- en stadsbesturen doen:

1. Gemeente- en stadsbesturen kunnen beslissen **geen circussen met wilde dieren op hun grondgebied toe te laten**. In meer dan 120 steden en gemeenten in België gebeurt dat reeds. De volledige lijst is te vinden op www.gaia.be Deze gemeenten en steden hebben er toe bijgedragen dat een aantal Belgische circussen zijn overgeschakeld op het gebruik van alleen gedomesticeerde dieren. Gemeenten en steden kunnen tevens een duidelijke voorkeur geven aan circussen zonder dieren.

2. Om doelbewuste misleiding en problemen te voorkomen, raden wij ten stelligste aan **een (soort contractuele) schriftelijke overeenkomst** te sluiten met circussen die een aanvraag voor een standplaats doen, en getekend door het circus in kwestie. **Waarin staat:** geen wilde dieren, voldoen aan alle vigerende normen met betrekking tot de gedomesticeerde dieren, die het circus zou meehebben, aantal dieren, op de hoogte van de wettelijke normen met betrekking tot de toegelaten dieren, en voldoen aan alle andere plaatselijke regels; en dat bij inbreuk op deze overeenkomst, zeker met betrekking tot de dieren, de toestemming voor aanwezigheid en voorstellingen onmiddellijk ingetrokken wordt.

7. WILDE DIEREN BIJ PARTICULIEREN

Het bezitten van allerlei wilde dieren veroorzaakt diverse problemen:

* welzijnsproblemen voor wilde dieren, die door particulieren gehouden worden, stellen zich qua huisvesting en verzorging (ondeskundig, inadequaaf, met welzijnsaantasting of sterfte tot gevolg), en wanneer de dieren volwassen worden en onhandelbaar agressief gedrag vertonen: hun bezitters (niet zelden sociale gevallen die tegen zichzelf moeten beschermd worden) laten ze door een dierenarts doden of ze willen er zich vanaf maken; dieren komen in handel terecht; in het beste geval komen ze terecht in een gespecialiseerd, bijna altijd overvol opvangcentrum; de wachtlijsten voor opvang zijn lang; het is dweilen met de kraan open.

Al jaren zijn er grote problemen met particulieren die wilde dieren kopen en nadien van hun surrogaatbaby of speelgoed als bizar statussymbool afwillen omdat het volwassen geworden dier in hun ogen een agressief bijtend monster geworden is; of grote sterfte door slechte verzorging door onkundige particulieren; of problemen met ontsnapte wilde dieren; problemen met verstoring inheemse fauna bij ontsnapping, enz. Altijd betaalt het dier de tol.

* bovendien: gevaar voor omwonenden bij ontsnapping: de factuur van zoektochten of klopjachten door plaatselijke overheden; de druk op het voortbestaan van de soort in het biotoop blijft toenemen door de handel waarvoor particulieren een deel van de afzetmarkt zijn.

Wat kunnen gemeente- en stadsbesturen doen:

De plaatselijke overheid kan het bezit van wilde, exotische dieren door particulieren op haar grondgebied verbieden.

8. DIERENMARKTEN

De verkoop van honden en katten op openbare markten is reeds verboden bij wet sinds 1995. Een goede zaak, want naast het feit dat vaak zieke dieren verkocht werden, was er het probleem van de impulsieve aankopen. Vele duizenden dieren kwamen daardoor terecht in de reeds overvolle asielen. Omwille van het besmettingsgevaar, blootstelling aan allerlei klimatologische omstandigheden, ... had de Raad voor Dierenwelzijn al in 1992 aan toenmalig landbouwminister André Bourgeois geadviseerd **de verkoop te verbieden van alle gezelschapsdieren** op markten; markten zijn vanuit dierenwelzijnsoogpunt geen geschikte plaatsen om er cavia's, etc., te verkopen

GAIA vraagt dat de lokale overheid de verkoop van alle gezelschapsdieren verbiedt op markten via een politiereglement.

9. RITUELE SLACHTINGEN

Wat zegt de wet? Rituele slachtingen moeten in een erkend slachthuis gebeuren. Niet-rituele thuisslachtingen zijn toegelaten op voorwaarde dat de dieren voorafgaandelijk verdoofd of bedwelmd worden en enkel voor eigen consumptie. Rituele thuisslachtingen zijn verboden. De definitie van rituele slachtingen: rituele slachtingen zijn slachtingen die gebeuren conform en in het kader van een religieuze ritus. Rituele slachtingen - met of zonder verdoving - mogen zeker niet verward worden met gewone thuisslachtingen.

De Belgische wet laat rituele slachtingen ook in tijdelijk erkende slachtinrichtingen toe, maar in geen geval thuis! De Europese wetgeving laat rituele slachtingen enkel toe in erkende slachthuizen.

GAIA eist de strikte toepassing van de wet, niet meer en niet minder dan de normaalste zaak van de wereld in de rechtstaat die zich respecteert: alle rituele thuisslachtingen zijn en blijven verboden. Het kan niet langer dat sommige gemeenten en steden, ondanks de instructies van Vlaams Minister voor Binnenlandse Aangelegenheden, vergunningen afleveren voor rituele thuisslachtingen, die

volkomen illegaal zijn. Het getuigt ook van een bedenkelijke houding wanneer een burgemeester in zijn of haar gemeente containers laat plaatsen waarin moslims hun slachtafval van ritueel thuis geslachte dieren kunnen deponeren. Zo worden moslims aangespoord de wet te overtreden.

GAIA wil dat er in de slachthuizen met voorafgaandelijke verdoving ritueel wordt geslacht. Concreet betekent dat er dus wel nog geslacht mag worden volgens de ritus, maar dat het dier voorafgaandelijk bedwelmd wordt. Wetenschappelijk is bewezen dat dieren die zonder verdoving de keel worden overgesneden meer lijden dan dieren die verdoofd worden. Er zijn imams die verdoving toestaan en beweren dat mocht Mohammed nu bestaan hebben hij zeker bedwelming zou hebben toegestaan.

Wat kunnen gemeente- en stadsbesturen doen:

- Zorgen voor de **strikte toepassing van de wet**. Verspreiden van goede informatie bij de moslims (moskee, deur aan deur, stadhuis, buurtwerkers, ...) over het Offerfeest, met duidelijke boodschap: Rituele slachtingen, dat zijn slachtingen volgens de gebruiken van een erkende ritus, kunnen alleen in slachthuizen of tijdelijk door de bevoegde minister (in de praktijk het FAVV) erkende slachtinrichtingen. Ritueel thuis slachten is illegaal en zal beteugeld worden.
- Politie briefen en vragen op te treden in geval van klachten. Speciale politieacties in de periode rond het Offerfeest (voor en na) organiseren om inbreuken te beteugelen.
- Zorgen voor **overleg** met moslimgemeenschap en het slachthuis in de buurt zodat de moslims kunnen overtuigd worden de dieren te laten slachten **met voorafgaandelijke verdoving**. In sommige slachthuizen gebeurt dat al met toestemming van de imams.

10. VEEHOUDERIJEN EN PELSDIERHOUDERIJEN

De gemeente geeft **geen toelating voor nieuwe pelsdierhouderijen of uitbreidingen van bestaande pelsdierhouderijen op haar grondgebied.**

In het gemeentelijk beleid wordt de **biologische veehouderij gestimuleerd**. De gemeente ondersteunt boeren die diervriendelijker werken op diverse terreinen en neemt belemmeringen bij omschakeling naar een diervriendelijker veehouderij weg.

11. VEGETARISCHE MAALTIJDEN

De gemeente zorgt ervoor dat in alle gemeentelijke restaurants en maaltijdvoorziening door de overheid (OCMW, scholen, ...) **minstens één volwaardige vegetarische maaltijd** voorzien is.

12. HUISDIEREN TOEGELATEN

De gemeente **laat huisdieren toe in OCMW-woningen, service flats** enz. Beperkingen op het aantal toegelaten huisdieren met specificering van de toegelaten diersoorten is uiteraard redelijk. Maar het is onredelijk, zelfs onmenselijk om (hoog)bejaarde mensen b.v. te verbieden een hondje of poes te houden.

13. DIEREN OP DE KERMIS

Geen dieren op kermissen. **Dieren horen niet thuis op kermissen.** Het gaat grotendeels over pony's, hamsters, konijnen, goudvissen, etc. Een algemeen principe 'geen dieren op kermissen' lijkt ons dat ook redelijk. Hierbij nog ter info onze argumentatie over pony's op kermissen:

Er zijn **ethische bezwaren** tegen het gebruik van dieren voor vermaak. Deze dieren gevangen houden en verplichten om eindeloos rondjes te lopen in lawaaierige en stress inducerende omstandigheden is een aanslag op hun integriteit en ethisch niet verantwoord. De pony's op kermissen leiden een troosteloos bestaan. Ze moeten urenlang na elkaar rondjes stappen en worden zo versuft en lusteloos.

De manier van optuigen en het gebruik van het tuig door de berijders: als dit onzorgvuldig of ondeskundig gebeurt, kan dit leiden tot pijnlijke drukplekken en wonden in de mond. De kans op ondeskundig gebruik is bij kermispony's zeer groot, gelet op de geringe kennis bij het algemeen publiek t.a.v. omgang met paarden en pony's

De dieren hebben te lijden onder stress: het lawaai van de kermisapparaten, gillende kinderen, voortdurend bereden worden door ongeoefende berijders, tegenspartelende kinderen die door hun ouders toch op de ponyrug gezet worden (voor foto) etc.

Omdat de pony's van kermis naar kermis reizen, moet er ook veel aandacht gaan naar de wijze van transport en huisvesting tijdens en na het transport.

Krijgen de pony's de nodige zorg, goede huisvesting aangepaste voeding? Waar brengen zij de nacht door?

In hoeverre is er controle op de verzorging van de dieren en op het aantal uren dat zij moeten werken? Krijgen de dieren op tijd rust, voeding, drinken?

Er zou **minimaal een verzorgd grasveld of terrein moeten voorzien worden waar de pony's kunnen loslopen** tijdens de sluitingsuren van de kermis en controle op hun algemene verzorging.

14. VUURWERK

Mensen vinden vuurwerk mooi en spannend maar voor veel dieren is dit een zeer angstaanjagend verschijnsel. Ze begrijpen er niets van en worden heel angstig, ze lopen in paniek weg van het lawaai en de plotse lichtflitsen. Zo raken ze gewond of lopen ze verloren.

Sensibilisering bevolking:

- **Alle huisdieren moeten goed binnen gehouden worden** van zodra het donker wordt. Deuren en ramen goed afsluiten. Licht aanlaten en radio of TV laten spelen zodat het ergste lawaai en licht van het vuurwerk gemaskeerd wordt. Als hond zeer gevoelig is voor harde knallen, kan de dierenarts best een licht kalmeermiddel voorschrijven.
- **Kooien van konijnen in een goed afgesloten stal of garage zetten.**
- **Paarden, ezels, pony's, runderen zoveel mogelijk op stal houden.**
- **Men mag nooit vuurwerk afsteken in de onmiddellijke nabijheid van een dier.** Erop letten dat ook in de aangrenzende weiden geen dieren staan, ook paarden en koeien hebben veel angst voor vuurwerk.
- **Men moet het vuurwerk zo laat mogelijk opstellen** en voor het aansteken controleren of er geen dieren tussen gekropen zijn (egeltjes bijvoorbeeld).
- **Buren en de plaatselijke boeren moeten op tijd gewaarschuwd worden** als men van plan is om vuurwerk aan te steken. Zo kunnen zij ook de nodige maatregelen nemen.

Voor meer informatie:

GAIA vzw
Michel Vandenbosch, voorzitter
Ann de Greef, directeur
Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
Tel: 02/ 245 29 50
Fax: 02/ 215 09 43
E-mail: info@gaia.be
www.gaia.be